II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 18 september 1980

inzake een procedure op grond van artikel 85 van het EEG-Verdrag (IV/25.077 — IMA-statuut)

(Slechts de tekst in de Nederlandse taal is authentiek)

(80/1071/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, en met name op artikel 85,

Gelet op Verordening nr. 17 van de Raad van 6 februari 1962 (1), en met name op artikel 3,

Gelet op het verzoek om afgifte van een negatieve verklaring en de aanmelding die bij de Commissie overeenkomstig de artikelen 2 en 4 van Verordening nr. 17 op 17 maart 1964 namens de deelnemende ondernemingen (bijlagen 1 tot 3) werden ingediend en die betrekking hebben op de door hen onder de benaming „IMA-statuut" gesloten overeenkomsten,

Gelet op het besluit van de Commissie van 10 oktober 1979 betreffende de inleiding van de procedure in deze zaak,

Gezien het feit dat de betrokken ondernemingen conform artikel 19, lid 1, van Verordening nr. 17, juncto Verordening nr. 99/63/EEG van de Commissie van 25 juli 1963 (2), de gelegenheid hadden hun standpunt kenbaar te maken en om een hoorzitting te verzoeken,

Gezien het advies van het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtsposities, conform artikel 10 van Verordening nr. 17 uitgebracht op 18 juni 1980,

Op grond van de volgende overwegingen :

A. DE FEITEN

1 De IMA-leden, in Nederland gevestigde agenten, importeurs en verwerkers van triplex, hebben op 17 maart 1964 bij de Commissie een verzoek ingediend om een negatieve verklaring voor het door hen toegepaste „IMA-statuut" (3). Subsidiair hebben zij verzocht om vrijstelling conform artikel 85, lid 3, van het EEG-Verdrag.

2 Na het inwinnen van een aantal inlichtingen hebben ambtenaren van de Commissie op 7 november 1973 in Rotterdam een bespreking gevoerd met vertegenwoordigers van de IMA-leden, waarbij de laatstgenoemden dringend in overweging werd gegeven het IMA-statuut aan te passen aan de concurrentieregels van het EEG-Verdrag. Daarop heeft in de volgende periode herhaaldelijk overleg tussen de IMA-leden plaatsgevonden, om tot aanpassing van het IMA-Statuut te komen, evenwel zonder resultaat.

(1) PB nr. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.
(2) PB nr. 127 van 20. 8. 1963, blz. 2268/63.

(3) IMA = afkorting van „*Im*porteurs/*A*genten".

3 De Commissie zag zich derhalve genoodzaakt het onderzoek van de zaak te hervatten. Zij vroeg bij brief van 13 september 1976 nieuwe inlichtingen, maar ontving geen antwoord. Bij een nieuwe brief van 28 februari 1977 kondigde de Commissie verificaties ter plaatse aan ingeval de verzochte inlichtingen niet schriftelijk zouden worden verstrekt. Toen zij ook daarop geen antwoord ontving, liet zij tussen november 1977 en februari 1978 deze verificaties verrichten. Daarbij is een reeks feiten vastgesteld, die de basis voor de volgende samenvatting vormen.

1. De beschrijving van de markt

1.1. *De ondernemingen*

4 In Nederland is de triplexhandel in handen van ondernemingen met verschillende functies:

— agenten, die voor fabrikanten of buitenlandse exporteurs leveringscontracten met Nederlandse afnemers tot stand brengen;

— importeurs die voor eigen rekening triplex invoeren en aan groothandelaren, grote verbruikers (verwerkers) of belangrijke detailhandelaren verkopen;

— groothandelaren en detailhandelaren..

5 Slechts in geringe omvang nemen aan de grensoverschrijdende triplexhandel groot- en detailhandelaren deel. Indien dit het geval is, wordt voor rekening van de leverancier bijna steeds een agent ingeschakeld, die de invoerformaliteiten afwikkelt.

Wordt de invoertransactie daarentegen door een importeur gesloten, dan is de inschakeling van een agent alleen onvermijdelijk wanneer de betrokken fabrikant voor Nederland een exclusieve agent heeft benoemd.

6 In de zin van deze onderscheidingen zijn drie groepen ondernemingen bij de toepassing van het IMA-statuut werkzaam: exclusieve agenten (bijlage 1), importeurs (bijlage 2) en verwerkers (bijlage 3). Zij wikkelen te zamen naar schattingen van de betrokken kringen 70 tot 80 % van de Nederlandse triplexinvoer af. Daarbij bevindt zich 70 % van de IMA-import in handen van de grootste vijf IMA-importeurs.

Naar de stand van 1 januari 1978 beliep het aantal IMA-leden 49, waarvan 21 agenten, 25 importeurs en 3 verwerkers. De 21 agenten vertegenwoordigen gezamenlijk 228 fabrikanten, respectievelijk exporteurs in de gehele wereld, waarvan 60 EEG-fabrikanten (België 11, BR Duitsland 11, Frankrijk 23, Italië 14, Verenigd Koninkrijk 1). Aangezien de meeste agenten en importeurs IMA-lid zijn, omvat deze organisatie bijna de gehele Nederlandse markt. De importeurs en agenten die hoofdzakelijk aan de handel met andere EEG-landen deelnemen, zijn genoemd in de bijlagen 4 en 5.

1.2. *Marktstructuur*

7 De triplexmarkt in brede zin bestaat uit verschillende deelmarkten, omdat niet alle triplexsoorten voor ieder gebruiksdoel even goed geschikt zijn. Onderscheid wordt gemaakt tussen eigenlijk duplex-, triplex- en multiplexhout (bestaande uit lagen fineer), meubelplaten met een vulling van plankjes, staafjes of latten, andere meubelplaten met een vulling, alsmede met lagen fineer belegde boards. De kwaliteit van de produkten vertoont grote verschillen en hangt van de gebruikte hout-, fineer- en lijmsoorten af, alsmede van de vochtigheidsgraad gedurende het persen. Triplex wordt voornamelijk in de meubel- en bouwindustrie toegepast. Tijdens de laatste jaren heeft eveneens de afzet in de doe-het-zelf-winkels een toenemende betekenis gekregen.

8 Vroeger betrok Nederland zijn triplex hoofdzakelijk uit Europa, met name uit Finland. Intussen zijn de oorspronkelijk gecompliceerde fabricagemethoden vereenvoudigd en zien de Europese fabrikanten zich — afgezien van sterke concurrenten in de Verenigde Staten en Canada — geplaatst tegenover een toenemende concurrentiedruk uit de ontwikkelingslanden in Afrika en het Verre Oosten.

De afhankelijkheid van Nederland van import is — evenals die van andere Europese landen — de laatste jaren aanzienlijk toegenomen. Moest Nederland in 1971 reeds 74 % van de constateerbare binnenlandse consumptie van triplex importeren, in 1976 was dit reeds 93 % (1).

In de in de bijlagen 6 tot 8 samengevatte statistieken kan worden afgelezen hoe de Nederlandse import zich in concreto in de jaren 1976, 1977 en 1978 heeft ontwikkeld. Daaruit blijkt dat veel meer dan twee derde van de import uit derde landen afkomstig is en minder dan een derde uit andere EEG-landen. Een indruk van de prijzen voor in de verschillende Lid-Staten van de EG ingevoerd triplex blijkt uit de bijlagen 9 tot 11, die een duidelijk hoger prijsniveau voor importen uit andere EG-landen tonen.

2. Het gedrag van de betrokken ondernemingen

2.1. *Het IMA-statuut*

9 Het IMA-statuut, dat laatstelijk is gewijzigd op 17 oktober 1977, vindt zijn oorsprong in het jaar

(1) *Bron:* FAO, Medium-term survey of the wood-based panels sector, Genève 1978, blz. 30.

1933. Het is ontstaan in een tijd waarin ook de Nederlandse economie nog sterk te lijden had van de gevolgen van de toenmalige economische wereldcrisis. De door de huidige leden ondertekende versie van het IMA-statuut is opgesteld op 10 november 1954 en in werking getreden op 1 januari 1955, telkens voor een jaar, met stilzwijgende verlenging (zie hieronder randcijfer 34). De sedertdien aangebrachte wijzigingen in het IMA-statuut zijn af te lezen uit de notulen van de jaarlijks gehouden ledenvergadering.

10 Het IMA-statuut berust op het principe van de wederzijdse consolidatie van de posities die de leden in de Nederlandse importhandel voor triplex innemen. Op die wijze mogen IMA-importeurs (en rechtstreeks importerende IMA-verwerkers) de produkten slechts via IMA-agenten afnemen, terwijl IMA-agenten de produkten slechts mogen aanbieden aan IMA-importeurs (en rechtstreeks importerende IMA-verwerkers). In concreto houdt het IMA-statuut de volgende regelingen in:

2.1.1. Preambule en definities

11 Volgens de *preambule* worden de aangesloten importeurs van buitenlands triplex als „IMA-importeurs" aangeduid, de zelf importerende verwerkers van buitenlands triplex die zijn aangesloten als „IMA-consumenten" en de aangesloten agenten van buitenlandse triplexfabrieken of -exporteurs als „IMA-agenten". Voorts verklaart de preambule dat de voortzetting van de reeds sedert 1934 bestaande samenwerking tussen importeurs, consumenten en agenten van belang is voor „de rustige ontwikkeling van de Nederlandse triplexmarkt".

In *artikel 1* zijn de verschillende triplexsoorten gedefinieerd die onder het begrip triplex vallen. Uitgesloten is daarbij triplex dat in Nederland, Suriname of de Antillen is vervaardigd.

2.1.2. Procedure en voorwaarden tot toelating

12 In *artikel 2* is de procedure geregeld voor toelating van nieuwe leden. Volgens dit artikel moet het „Controlebureau" dat in opdracht van de IMA-leden waakt over de naleving van het IMA-statuut, na de indiening van een verzoek om toelating onderzoeken of de kandidaat aan alle in het statuut genoemde voorwaarden voor het lidmaatschap voldoet (zie dienaangaande hieronder randcijfer 13 f)). Het Controlebureau deelt het resultaat van zijn onderzoek schriftelijk aan alle IMA-leden mede. Dezen kunnen zich binnen drie weken daarover uitspreken. Daarna brengt de „Vertrouwenscommissie" (zie hieronder randcijfer 24) advies uit over het verzoek om toelating. Indien volgens het onderzoekrapport van het Controlebureau aan alle voorwaarden voor het lidmaatschap is voldaan en de Vertrouwenscommissie zich eenstemmig vóór de toelating uitspreekt, wordt het verzoek om opneming als lid als aangenomen beschouwd. Anders berust de beslissing bij de ledenvergadering.

13 Volgens *artikel 3* moet voor het lidmaatschap als IMA-importeur aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:

a) bij de indiening van het verzoek en gedurende het gehele lidmaatschap het bezit van de Nederlandse nationaliteit (bij vennootschappen een meerderheidsinvloed van personen van Nederlandse nationaliteit);

b) vóór indiening van het verzoek ten minste gedurende zes jaar onafgebroken werkzaamheid in een verantwoordelijke functie in het bedrijf van een groothandelaar in triplex (bij vennootschappen moet ten minste één der vennoten, respectievelijk één der directeuren aan deze eis voldoen);

c) ten minste gedurende drie van de zes jaar die aan de indiening van het verzoek voorafgaan, triplexverkoop van gemiddeld 2 000 m^3 per jaar in Nederland, als handelaar of importeur;

d) bij het verzoek en gedurende het gehele lidmaatschap voldoende financiële middelen bezitten voor de import van ten minste 2 000 m^3 triplex per jaar en een gemiddelde voorraad van ten minste 250 m^3 per jaar;

e) gedurende zijn lidmaatschap per jaar ten minste 2 000 m^3 triplex importeren en doorlopend een voorraad van ten minste 250 m^3 aanhouden;

f) gedurende zijn lidmaatschap een behoorlijk kantoor houden en goede administratie voeren; voldoende opslagruimte aanhouden waarin ten minste 250 m^3 triplex in verschillende houtsoorten, kwaliteiten en dikten kan worden opgeslagen;

g) gedurende zijn lidmaatschap geen verwerking van triplex in eigen bedrijf.

14 In bijzondere gevallen kan de IMA-vergadering, gehoord het advies der Vertrouwenscommissie, van deze vereisten geheel of gedeeltelijk dispensatie verlenen. Deze dispensatie kan ook slechts betreffen bepaalde triplexsoorten, bepaalde landen van herkomst, bepaalde kwantiteiten, bepaalde fabrikaten of een bepaalde tijd.

Volgens *artikel 4* gelden soortgelijke voorwaarden voor het lidmaatschap van de aangesloten verwerkers van triplex (IMA-consumenten). Bij hen is echter de jaarlijkse minimumimport van triplex beperkt tot 750 m^3.

15 Voor het lidmaatschap als IMA-agent moet volgens *artikel 5* aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:

a) bij indiening van het verzoek en gedurende het gehele lidmaatschap het bezit van de Nederlandse nationaliteit (bij vennootschappen een meerderheidsinvloed van personen van Nederlandse nationaliteit);

b) bij indiening van het verzoek en voor de duur van het lidmaatschap alleenverkoopsrecht in Nederland voor ten minste één buitenlandse triplexfabrikant;

c) voor de duur van het lidmaatschap een onafhankelijke positie als tussenpersoon voor de fabrikant of exporteur, met wie de agentuurovereenkomst is gesloten;

d) voor de duur van het lidmaatschap bemiddeling bij de verkoop van tenminste 100 m³ triplex jaarlijks.

16 In bijzondere gevallen kan de ledenvergadering, gehoord het advies der Vertrouwenscommissie, van deze vereisten geheel of gedeeltelijk dispensatie verlenen. In overeenstemming met de regeling voor IMA-importeurs kan de verlening van de dispensatie naar inhoud en omvang worden beperkt.

2.1.3. Verlies van het lidmaatschap — beroepsprocedure

17 Volgens *artikel 6* verliezen IMA- leden hun lidmaatschap wanneer zij volgens de bevindingen van het Controlebureau niet meer aan alle in artikel 3, 4 of 5 genoemde voorwaarden voldoen en de Vertrouwenscommissie eenstemmig tot hun afvoering besluit. De Vertrouwenscommissie kan evengoed eenstemmig besluiten, ongeacht de bovengenoemde bevindingen van het Controlebureau, van afvoering af te zien. Deze besluiten van de Vertrouwenscommissie zijn voor alle IMA-leden bindend.

Indien de Vertrouwenscommissie niet tot een eenstemmig besluit inzake de afvoering komt, berust de beslissing bij de IMA-vergadering.

18 Indien een IMA-lid de bepalingen van het IMA-statuut in ernstige mate overtreedt, kan de ledenvergadering op voorstel van de Vertrouwenscommissie tot zijn royement besluiten.

In de bovengenoemde gevallen en in geval van afwijzing van een verzoek om opname als lid kan de betrokkene beroep aantekenen. Over het beroep wordt uitspraak gedaan door een college van drie arbiters *(artikel 6, sub a))*.

2.1.4. Hoofdverplichtingen van de IMA-leden

19 De IMA-importeurs zijn volgens *artikel 7* verplicht, triplex in de zin van het IMA-statuut uitsluitend te kopen door bemiddeling van IMA-agenten. Zij mogen derhalve noch rechtstreeks noch indirect zonder tussenkomst van een IMA-agent triplex inkopen. Uitgezonderd zijn transacties tussen IMA-importeurs en transacties die IMA-importeurs met IMA-consumenten sluiten. Afgezien daarvan kan de Vertrouwenscommissie in bijzondere gevallen, het Controlebureau gehoord, dispensatie verlenen.

Een overeenkomstige verplichting geldt volgens *artikel 8* voor de IMA-consumenten, evenwel zonder de mogelijkheid van dispensatie.

20 De IMA-agenten zijn volgens *artikel 9* verplicht, triplex in de zin van het IMA-statuut uitsluitend aan te bieden of te verkopen in het kader van de door het controlebureau erkende agentuurovereenkomsten (zie hieronder randcijfer 21), en wel uitsluitend aan IMA-importeurs of IMA-consumenten. De ledenvergadering kan in bepaalde gevallen op voorstel van de Vertrouwenscommissie dispensatie van deze verplichting verlenen.

2.1.5. Erkenning van agentuurovereenkomsten

21 Indien de Vertrouwenscommissie geen dispensatie verleent, worden alleen agentuurovereenkomsten met triplexfabrikanten erkend waarin de betrokken IMA-agent het alleenverkoopsrecht in Nederland wordt toegekend *(artikel 10, sub A)*. Indien er ondanks de alleenvertegenwoordiging triplex van de betrokken fabrikant zonder inschakeling van de betrokken IMA-agent in Nederland op de markt komt, kan de erkenning van de agentuurovereenkomst worden ingetrokken (bij eenstemmig besluit van de Vertrouwenscommissie of bij besluit van de ledenvergadering). Agentuurovereenkomsten met exporteurs (die niet zelf fabrikant zijn) worden conform artikel 10, sub A, letter a)), slechts erkend voor de uit de Verenigde Staten afkomstige triplexsoort „douglas fir triplex".

22 Wanneer een IMA-agent een zg. „gelegenheidspartij" in handen heeft, waarvoor hij niet het alleenverkoopsrecht bezit, dan kan hij deze onder voorbehoud van goedkeuring door het Controlebureau verkopen. Hij moet in dat geval de verkoper noemen en de IMA-agent die in casu het alleenverkoopsrecht heeft, ontvangt een kopie van de bestelling en van de factuur benevens de helft van de commissie. Indien de betrokken fabriek niet in Nederland door een IMA-agent vertegenwoordigd is, behoudt de IMA-agent die de verkoop bemiddelt de commissie in haar geheel *(artikel 10, sub A, letter b))*.

23 Wordt er in plaats van een tot dusver bestaande agentuurovereenkomst met een IMA-agent een nieuwe agentuurovereenkomst van dezelfde fabrikant met een andere IMA-agent gesloten, dan gelden volgens *artikel 10, sub C,* de volgende bepalingen:

a) de nieuwe IMA-agent moet een schriftelijk bewijs van het sluiten van de agentuurovereenkomst aan het Controlebureau overleggen;

b) het Controlebureau doet hiervan schriftelijk mededeling aan de oude agent, die binnen vijf dagen na deze mededeling met opgave van redenen bezwaar kan maken. In aansluiting daarop beslist de Vertrouwenscommissie, de betrokken agent en andere belanghebbende IMA-leden gehoord, over de erkenning van de nieuwe agentuurovereenkomst. Beslist de Vertrouwenscommissie eenstemmig, dan is dit advies — behoudens de beroepsprocedure conform artikel 6, sub a) — voor alle IMA-leden bindend. Anders berust de beslissing bij de IMA-vergadering (ook hier mogelijkheid van beroep conform artikel 6, sub a)).

2.1.6. Procedurele bepalingen voor de organen van de IMA

24 De *Vertrouwenscommissie* wordt volgens *artikel 11* bijeengeroepen, wanneer ten minste twee leden of het Controlebureau dit nodig achten (in de praktijk twee- tot viermaal per jaar). Het Controlebureau bepaalt plaats en tijd van de vergadering. De Vertrouwenscommissie bestaat uit zes gewone en zes plaatsvervangende leden, waarvan drie importeurs gekozen door de IMA-importeurs, en drie agenten gekozen door de IMA-agenten. Het voorzitterschap berust bij het Controlebureau, indien de Vertrouwenscommissie niet anders beslist. Besluiten komen slechts tot stand wanneer daaraan ten minste twee importeurs en twee agenten hebben meegewerkt.

25 De *ledenvergadering,* „IMA-vergadering" genoemd, wordt volgens *artikel 12* bijeengeroepen door het Controlebureau (in de praktijk in het algemeen eenmaal per jaar). Indien vijf leden schriftelijk de wens daartoe te kennen geven, onder vermelding der agendapunten, moet het Controlebureau zulk een vergadering bijeenroepen. Het voorzitterschap in de ledenvergadering berust bij de leider van het Controlebureau, in samenwerking met de Vertrouwenscommissie. De ledenvergadering bezit slechts de in het IMA-statuut opgenomen bevoegdheden. Zij kan derhalve niet corrigerend optreden in het werkterrein dat is voorbehouden aan de Vertrouwenscommissie en aan het Controlebureau. Besluiten van de IMA-vergadering binnen de kring van haar bevoegdheid genomen, zijn bindend voor alle IMA-leden.

26 In de IMA-vergadering heeft volgens *artikel 13* ieder lid een stem. Leden die geacht kunnen worden één onderneming te vormen, mogen te zamen slechts één stem uitbrengen. Indien in het IMA-statuut niet anders is bepaald, is voor het nemen van een besluit een meerderheid van meer dan de helft van alle stemgerechtigde IMA-leden (al dan niet ter vergadering aanwezig) vereist. Bovendien komt zulk een besluit alleen tot stand wanneer meer dan de helft van de stemgerechtigde IMA-importeurs (al dan niet ter vergadering aanwezig) zich daarvóór heeft verklaard.

27 Het *Controlebureau* wordt volgens *artikel 16* door de ledenvergadering benoemd en heeft — afgezien van de afzonderlijk in het IMA-statuut opgenomen bevoegdheden — de algemene taak controle op de naleving van de bepalingen van het IMA-statuut door de leden uit te oefenen. In de praktijk gaat het om een sinds vele jaren in dienst van de vereniging staande accountant, die in de in het IMA-statuut voorgeschreven gevallen de vergaderingen leidt en met behulp van zijn medewerkers de te verrichten administratie- en controlearbeid uitvoert.

28 Controles in de kantoren van de IMA-leden moet het Controlebureau alleen uitvoeren wanneer daartoe op grond van klachten aanleiding is, of wanneer de Vertrouwenscommissie inbreuken op het IMA-statuut vermoedt. De IMA-leden verplichten zich onvoorwaardelijk om zich aan een controle te onderwerpen en om aan het Controlebureau alle verlangde informatie te verstrekken.

Indien een lid deze verplichting overtreedt of onjuiste informatie verstrekt, dan betekent dit niet slechts een inbreuk op het IMA-statuut. Tegelijkertijd wordt aangenomen dat dit lid aantoonbaar de vermoede inbreuk op statutaire verplichtingen heeft gepleegd waarover het onderzoek gaat.

2.1.7. Periodieke mededelingsplichten en financiële verplichtingen van de IMA-leden

29 In overleg met het Controlebureau stelt de Vertrouwenscommissie volgens *artikel 16, lid 7,* vast, welke schriftelijke gegevens de leden periodiek aan het Controlebureau moeten mededelen. Tegenwoordig zijn de IMA-importeurs en de IMA-consumenten verplicht, om de drie maanden gedetailleerde gegevens over de door hen gesloten leveringscontracten mede te delen. De mededelingen omvatten gegevens over de gekochte triplexsoorten, de data en nummers van de leveringscontracten, de namen van de leveranciers en de ingeschakelde IMA-agenten alsmede de geleverde kwantiteiten (in m^3). Met behulp van deze gegevens stelt het Controlebureau om de zes maanden statistische overzichten voor de

leden op. Daaruit blijken de totale hoeveelheden triplex die uit de verschillende landen van herkomst door IMA-leden zijn betrokken, met opgave van de houtsoorten en onderverdeeld naar normaal triplex, meubelplaat en gefineerd spaanplaat.

30 Het Controlebureau is tot stipte geheimhouding verplicht, ook wanneer het IMA-statuut zou worden beëindigd *(artikel 17)*. Indien de functies van het Controlebureau op een andere persoon overgaan, geeft het Controlebureau het gehele IMA-archief over. Indien het IMA-statuut wordt beëindigd, moet de ledenvergadering een besluit nemen omtrent het archief, onder het stellen van waarborgen voor de geheimhouding.

31 De kosten van het IMA-statuut worden door alle leden volgens een door de ledenvergadering vastgestelde verdeelsleutel gedragen, die uitgaat van een grondbijdrage en een bepaald bedrag voor iedere geïmporteerde m^3 triplex *(artikel 15)*. Daarbij komen nog andere inkomsten, met name door de heffing van administratiekosten voor de erkenning van nieuwe agentuurovereenkomsten, voor de indiening van (ook vruchteloze) verzoeken om toetreding, en voor de opname van nieuwe leden. Dit leidde in 1976 bij voorbeeld tot totale inkomsten van 67 542,24 gulden, waartegenover totale uitgaven stonden van 60 934,31 gulden.

2.1.8. Oplegging van geldboeten

32 Bij inbreuken op het IMA-statuut kan het Controlebureau het betrokken lid een geldboete opleggen, die voor elke overtreding maximaal 10 000 gulden bedraagt. Tegen de beslissingen van het Controlebureau kan beroep worden ingesteld bij de Vertrouwenscommissie en tegen de uitspraak van de Vertrouwenscommissie opnieuw beroep waarover wordt beslist door een college van drie arbiters *(artikel 18)*.

33 Het instellen van beroep schort de plicht van de betrokkene, de hem opgelegde geldboete en de proceskosten te betalen, niet op.

De Vertrouwenscommissie kan bepalen dat het besluit van het Controlebureau tot oplegging van de boete en de uitspraken over het beroep die zijzelf en het college van arbiters hebben gedaan, moeten worden medegedeeld aan alle IMA-leden.

34 ### 2.1.9. Geldigheidsduur van het IMA-statuut

Na wijziging van de sinds 1 januari 1951 geldende versie, is op 10 november 1954 een nieuwe versie van het IMA-statuut ondertekend, die op 1 januari 1955 in werking is getreden *(artikel 20)*. Het statuut geldt telkens voor een jaar en wordt automatisch verlengd, wanneer het niet tijdig vóór het eind van het jaar wordt beëindigd. Daarvoor gelden in concreto de volgende voorschriften.

35 Een IMA-lid heeft het recht, uiterlijk op 1 oktober van ieder jaar zijn lidmaatschap met ingang van het eind van het jaar op te zeggen. Een opzegging wordt door het Controlebureau per aangetekende brief aan alle IMA-leden medegedeeld. Binnen drie weken na deze mededeling heeft elk IMA-lid het recht via opzegging van zijn band zijnerzijds het lidmaatschap aan het einde van het jaar te beëindigen. Indien op die wijze meer dan de helft van de importeurs, consumenten of agenten uittreedt, die aan het begin van het jaar lid waren, treedt het IMA-statuut aan het eind van het jaar buiten werking.

2.2. *De toepassing van het IMA-statuut*

36 2.2.1. Bij de toepassing van het IMA-statuut is het *principe van de „rustige ontwikkeling van de Nederlandse triplexmarkt"* (preambule) van wezenlijke betekenis. Daartoe behoort dat men beschikt over spelregels die men — juist met het oog op de bij de EG-Commissie aanhangige procedure — slechts met de geboden voorzichtigheid aan outsiders uiteenzet (notulen van de agentenvergadering van 5 november 1976, blz. 5).

37 De IMA-vereniging zorgt ervoor dat er slechts nieuwe leden worden toegelaten wanneer zij bewijsbaar aan de hoogste eisen voldoen (Brochure van de IMA-agenten „You are in very good hands ...", blz. 3). Dit geldt met name voor hun beroepservaring en voor het niveau en de omvang van hun commerciële activiteiten. Daaruit is ook te verklaren dat de kwantitatieve toelatingseisen steeds omhoog worden geschroefd (laatstelijk voor importeurs bij besluit van de ledenvergadering van 17 oktober 1977, notulen blz. 3). Als motivering wordt daarvoor aangevoerd dat de toegenomen afzet van triplex in Nederland dwingt tot een verhoging van de kwantitatieve criteria.

38 De gedachte dat de goede ontwikkeling van de triplexsector aan een groter aantal bedrijven op dit gebied bestaansmogelijkheden zou kunnen bieden, wordt klaarblijkelijk met het oog op de „rustige ontwikkeling van de Nederlandse triplexmarkt" op de achtergrond gedrongen. In plaats daarvan komt het, ten gevolge van de verhoogde kwantitatieve toelatingsvereisten, tot een fusie van handelsbedrijven die slechts gezamenlijk kunnen verwachten, op het tijdstip van de toetreding en daarna, aan deze vereisten te kunnen voldoen (notulen van de ledenvergadering van 26 juni 1975, blz. 6). Nieuwe leden hebben het trouwens moeilijk, op den duur hun plaats onder de oudere IMA-leden te handhaven,

zodat men over het algemeen met een tamelijk stabiele ledenkring te maken heeft (circulaire van het Controlebureau van 17 juni 1976, blz. 2).

39 Op deze wijze kunnen ongewenste ontwikkelingen worden vermeden, die in geval van een beëindiging van het IMA-statuut worden gevreesd. Zo wordt bij het verdwijnen van het statuut een versterking van de mededinging verwacht, die zich tot een „dodelijke concurrentie" zou kunnen ontwikkelen (mondelinge uitspraak van de vertegenwoordiger van een groot agentuurbedrijf op 24 april 1978). Het statuut lijkt noodzakelijk om een geregelde coördinatie van de handel te waarborgen en het optreden van „beunhazen" te verhinderen, die te werk gaan met lage winstmarges van circa 2 % (mondelinge mededeling van de vertegenwoordiger van een grote importfirma op 22 februari 1978).

40 Onder deze omstandigheden begrijpt men dat niet alle bedrijven die het IMA-lidmaatschap aanvragen beantwoorden aan de voorstellingen van de IMA-leden. Zijn de kandidaten bijzonder coöperatief, dan worden zij ook toegelaten wanneer niet aan alle statutaire voorwaarden is voldaan. Men voert dan als motivering bij voorbeeld aan dat „de fabriek voor het overige geheel in de IMA-opzet past" (notulen van de ledenvergadering van 4 december 1973, blz. 5). Kunnen positieve argumenten van deze aard niet naar voren worden gebracht, dan wordt het verzoek om toelating daarentegen, ongeacht de in het statuut opgenomen mogelijkheid van dispensatie, afgewezen, wanneer er ook maar aan één van de gestelde criteria niet is voldaan. Zo kon het gebeuren, dat de ledenvergadering op 16 november 1976 de aanvrage om toelating van een importeur aanvaardde, hoewel deze in strijd met artikel 3, sub c), van het IMA-statuut niet drie jaar lang vóór de indiening van het verzoek de vereiste minimumhoeveelheid had ingevoerd. Op hetzelfde tijdstip wees echter dezelfde ledenvergadering het verzoek om toelating van een andere importeur af, omdat hij — geheel als de bovengenoemde importeur — juist aan deze voorwaarde in artikel 3, sub c), niet voldeed (notulen van de ledenvergadering van 16 november 1976, nrs. 7 en 8).

41 Onthullend is het verslag van 13 december 1976 van een onderhoud dat op 8 december 1976 in Amsterdam plaatsvond tussen leden van de IMA-Vertrouwenscommissie en vertegenwoordigers van een Franse triplexfabrikant. Het geschil betrof het voornemen van de Franse fabrikant om na beëindiging van zijn contract met een IMA-agent in de toekomst aan onder zijn klanten voorkomende IMA-importeurs te leveren zonder inschakeling van een IMA-agent. De IMA-vertegenwoordigers verweten de Franse firma dat de voorgenomen rechtstreekse verkoop de rust op de Nederlandse markt zou verstoren. En volgens hen zou geen van de betrokken partijen met onrust gediend zijn. Hoewel de IMA-organisatie niet perfect functioneerde, zou zij volgens hen toch een zeer belangrijke rol spelen. Dit zou zijn af te leiden uit het feit dat 70 tot 80 % van de Nederlandse triplexinvoer via de IMA plaatsvond. Zou men zich inlaten met rechtstreekse verkoop, dan zou het IMA-statuut geen zin meer hebben. De IMA-importeurs zouden echter vast besloten zijn aan het statuut vast te houden. De houding van de Franse firma, die als een toonaangevende Franse fabrikant wordt beschouwd, zou voor de IMA van bijzondere betekenis zijn. Indien de firma zou afzien van de inschakeling van een IMA-agent, dan zou zij haar afzetmogelijkheden verkleinen en zijn blootgesteld aan een sterkere concurrentie van de overige fabrikanten. De Franse firma verzekerde daarentegen dat zij niet voornemens was „haar prijzen zodanig te gaan stellen dat deze de rust op de markt zullen verstoren". Zij vroeg aan het einde van het onderhoud om bedenktijd. Later zag zij dan van de rechtstreekse levering af en sloot zij een exclusieve agentuurovereenkomst met een andere IMA-agent.

42 2.2.2. De bijzondere problemen die bij de toepassing van de IMA-voorschriften inzake de *toelating van nieuwe en de uitsluiting van oude leden* optreden, moeten nader worden toegelicht.

Men dient in de eerste plaats te bedenken dat de IMA in de praktijk niet langer aandringt op inachtneming van de in de artikelen 3, sub a), 4, sub a), en 5, sub a), van het statuut genoemde voorwaarde van de Nederlandse nationaliteit. Terwijl nog op 11 januari 1973 een verzoek om toelating onder verwijzing naar de genoemde voorschriften is afgewezen (notulen van de Vertrouwenscommissie-vergadering van 11 januari 1973, nr. 4), heeft de ledenvergadering in een op 26 juni 1975 genomen besluit tot toelating niet langer aan dit vereiste vastgehouden (notulen van de ledenvergadering van 26 juni 1975, nr. 10).

43 De onverminderd sterke belangstelling van outsiders bij toelating tot de IMA-vereniging kan gemakkelijk worden verklaard uit het feit dat de belangrijkste triplexfabrikanten in de gehele wereld exclusieve agentuurovereenkomsten met IMA-agenten hebben gesloten (arbitrale uitspraak van 21 november 1968 over de toelating van de importeur Austria BV, blz. 5). Outsiders hebben derhalve geen mogelijkheid de door deze fabrikanten geproduceerde triplexsoorten rechtstreeks te kopen. Van het standpunt der IMA-importeurs beschouwd, rijst daarom het probleem dat zij bij de toelating van nieuwe importeurs deze dikwijls als klant verliezen. Want tot aan hun toelating moeten de toetredingskandidaten de in het kader van de IMA in de handel gebrachte triplexsoorten kopen bij de importeurs die van oudsher IMA-lid zijn (notulen van de

Agentenvergadering van 5 november 1976, blz. 2, onderaan).

44 Daaruit is ook de geringe belangstelling te verklaren die IMA-leden aan de dag leggen voor de toelating van nieuwe agenten en importeurs, alsmede het gedurig hernieuwde streven om de toelatingsvoorwaarden te verscherpen. Zo heeft de ledenvergadering op 26 juni 1975 besloten tot de verhoging van het z.g. „aanmeldingsgeld" voor agenten van 100 gulden tot 500 gulden, terwijl zij het voor importeurs en verwerkers op 1 000 gulden liet staan (notulen, blz. 3, nr. 7). Daarbij dient te worden opgemerkt dat het aanmeldingsgeld als betaling voor de ontstane administratiekosten wordt beschouwd en in ieder geval aan de IMA vervalt, ook wanneer het verzoek om toelating wordt afgewezen. Bij hetzelfde besluit is het entreegeld voor agenten, importeurs en verwerkers van 150 gulden verhoogd tot 1 000 gulden. In de notulen (t.a.p.) wordt dienaangaande opgemerkt: „gehoopt wordt dat de bovenstaande verhogingen zullen voorkomen dat bedrijven zich al te lichtvaardig voor het IMA-lidmaatschap aanmelden".

45 Van nog groter betekenis is in dit verband de verscherping van de kwantitatieve toelatingsvoorwaarden, waartoe de ledenvergadering op 17 oktober 1977 heeft besloten (notulen, blz. 3, nr. 4). Daardoor is de minimumhoeveelheid triplex die een nieuw toe te laten importeur vóór zijn aanvrage drie jaar lang moet hebben ingevoerd, van 750 m^3 per jaar verhoogd tot 2 000 m^3. Bij dezelfde gelegenheid heeft de ledenvergadering de jaarlijks te importeren minimumhoeveelheid voor leden verhoogd van 1 000 m^3 tot 2 000 m^3 (notulen t.a.p.). Aan deze besluiten zijn jarenlange interne discussies voorafgegaan, waarbij steeds weer werd gewezen op de negatieve indruk die dergelijke verscherpingen moesten maken op de nationale en Europese kartelautoriteiten die zich met de IMA bezighouden. Onthullend is ook de opmerking van een lid van de Vertrouwenscommissie, die te beluisteren viel op een vergadering van dit college op 15 juni 1977 (notulen nr. 8). Daarin komt verbazing over de geïmporteerde hoeveelheden tot uitdrukking, die bepaalde kandidaten voor het lidmaatschap realiseerden, zonder dat bleek hoe zij tot dergelijke resultaten konden komen.

46 2.2.3. Een belangrijke rol wordt bij de praktische toepassing van het IMA-statuut ook gespeeld door de *dispensatieverlening door het Controlebureau* conform artikel 10, sub A, letter b), van het statuut („gelegenheidspartijen"). Dit geldt vooral voor de gevallen waarin een buitenlandse fabrikant niet een exclusieve agentuurovereenkomst met een IMA-agent heeft gesloten die door de IMA wordt erkend. De politiek van de IMA heeft als oogmerk, dat dergelijke afladers „zich aan de Nederlandse marktstructuur aanpassen", door zulk een agentuurovereenkomst te sluiten (circulaire van het Controlebureau van 17 juni 1976, blz. 2, onderaan). Derhalve wordt in deze gevallen slechts voor beperkte tijd en slechts voor beperkte kwantiteiten dispensatie verleend (circulaire t.a.p.). In concreto zorgt het Controlebureau ervoor dat

— de gedispenseerde quanta per importeur niet te hoog oplopen;

— deze quanta niet alle van dezelfde aflader afkomstig zijn;

— ten aanzien van een en dezelfde aflader niet teveel dispensaties (aan verschillende importeurs) worden verleend.

(notulen van de ledenvergadering van 26 juni 1975, blz. 6, nr. 11)

47 Indien de buitenlandse fabrikant hardnekkig weigert een exclusieve agentuurovereenkomst te sluiten, kan hij gewoonlijk de hoop op verdere transacties met IMA-leden laten varen (zie de gevallen van twee Franse fabrikanten die worden vermeld in de notulen van de vergadering van de Vertrouwenscommissie van 2 april 1975, blz. 2, nr. 2, en in de notulen van de vergadering van de Vertrouwenscommissie van 28 september 1976, blz. 1 e.v., nr. 4). Bezit hij echter in zekere zin een sterkere positie, omdat hij een zeer speciale, op andere wijze slechts moeilijk verkrijgbare triplexsoort levert, dan accepteert de IMA bij uitzondering ook zulk een situatie. Daarvoor moeten echter de leveranties — met inschakeling van een IMA-agent — in beginsel alleen plaatsvinden aan IMA-importeurs (geval van een Belgische fabrikant, geregeld bij besluit van de ledenvergadering van 4 december 1973, notulen blz. 5, nr. 3). Indien een fabrikant in het geheel niet bereid is (zelfs zonder exclusieve binding) een IMA-agent in te schakelen, dan betaalt de betrokken IMA-importeur de gebruikelijke agentencommissie van 3 % aan een IMA-agent zijner keuze (notulen van de vergadering van de Vertrouwenscommissie van 20 maart 1973, blz. 4, nr. 8).

48 2.2.4. *De relatie tussen agenten en importeurs* stond in de loop van de jaren nu en dan aan aanzienlijke druk bloot. Dit heeft in verband met de toepassing van het IMA-statuut steeds meer geleid tot *herzieningsdiscussies in de kring van de leden.*

Er traden reeds in 1973 moeilijkheden op, toen tijdelijke aanvoerproblemen leidden tot een lossere verenigingsdiscipline voor de IMA-leden. Destijds konden niet door de IMA erkende buitenlandse fabrikanten transacties met IMA-leden sluiten zonder dat aan de laatstgenoemden dispensatie was verleend. Toen de Vertrouwenscommissie daarop discussieerde over de toepas-

sing van sancties, werd duidelijk dat enkele van haar leden zelf van mening waren dat de IMA-regels te restrictief waren (notulen van de vergadering van 28 augustus 1973, blz. 3 e.v., nr. 4).

49 De voorzitter van de Vertrouwenscommissie wees erop dat de verplichte inschakeling van agenten niet in alle gevallen rationeel was. Dat zou volgens hem vooral gelden voor leveranties uit landen waar grote importeurs over eigen inkoopbureaus beschikten. Anderzijds bestempelde hij de functie van de agenten, die daarin bestaat dat de importeurs tegen rechtstreekse import door groothandelaren worden beschermd, als „rationeel". De bedrijven van deze personen waren ten dele zo sterk uitgebreid en organisatorisch zo goed ontwikkeld, dat zij op zichzelf importtransacties konden sluiten (notulen t.a.p., blz. 5).

50 Ook de agenten waren niet met de bestaande situatie tevreden. Zij erkenden weliswaar dat het voortbestaan van de IMA ook in hun belang zou zijn, vooral wegens de concentratie van de door hen bemiddelde leveranties aan de IMA-importeurs, maar verlangden tegelijkertijd toch meer bewegingsvrijheid bij het sluiten van transacties met belangrijke klanten buiten de IMA om, waaraan zij in aanzienlijke omvang produkten leverden die niet onder de IMA vielen. In dergelijke gevallen wilden zij het recht hebben, deze klanten ook tussenkomst te verlenen bij IMA-produkten (notulen t.a.p., blz. 5).

51 De herzieningsdiscussie, ten dele met verwijzingen naar de gesprekken met de EG-Commissie, leidde aanvankelijk niet tot tastbare resultaten, te minder omdat de belangstelling ervoor snel verflauwde nadat de aanvoersituatie gunstiger was geworden. Toch traden er in de tijd daarna steeds weer spanningen op tussen agenten en importeurs. Zo verweten de importeurs de agenten, niet in alle produktielanden van belang even actief te zijn, zodat zij, de importeurs, zelf initiatieven moesten ontplooien om nieuwe leverantiebronnen te ontsluiten (notulen van de agentenvergadering van 5 november 1976, blz. 2). De importeurs meenden dat in dergelijke gevallen de verplichte inschakeling van IMA-agenten niet gerechtvaardigd was. Deze zou bovendien ongewenst zijn, omdat de betrokken importeurs hun voorsprong bij de levering zouden verliezen zodra de volgens de IMA-regels erkende agentuurovereenkomsten met de nieuwe leveranciers aan de overige IMA-leden zouden worden medegedeeld (notulen t.a.p.). Omgekeerd verweten de agenten de importeurs dat zij ook in landen waar de agenten actief waren rechtstreeks contact zochten met de fabrikanten en niet steeds het voorschrift van inschakeling van IMA-agenten naleefden, bij voorbeeld bij de triplexinvoer uit Noord-Amerika (notulen t.a.p., blz. 3).

52 In de daaropvolgende IMA-ledenvergadering van 16 november 1976 legde de voorzitter er de nadruk op dat het IMA-statuut nog steeds van groot belang was voor beide groepen, agenten en importeurs (notulen blz. 5, nr. 9). De naleving van de IMA-beginselen gaf hun volgens hem de mogelijkheid wederzijds hun marktpositie te consolideren. Indien nieuwe economische ontwikkelingen ertoe zouden leiden dat op deelgebieden bepaalde regels slechts met moeite zouden kunnen worden nageleefd, zou men over statutenwijziging moeten nadenken. Hij wees daarbij op een door de Vertrouwenscommissie besproken voorstel volgens hetwelk deze richtlijnen zou kunnen vaststellen en daarbij het Controlebureau voor deelgebieden zou kunnen machtigen om ook in andere dan in het statuut opgenomen gevallen dispensatie te verlenen (notulen t.a.p.).

53 De discussie over deze wijzigingsvoorstellen duurde het gehele jaar 1977 voort. Daarbij bleek opnieuw dat in de eerste plaats de agenten bij het voortbestaan van de IMA belang hebben. Althans de grotere importeurs zouden te allen tijde in staat zijn hun leveringscontracten rechtstreeks met de fabrikanten te sluiten. (70 % van de IMA-import ligt, zoals hierboven onder randcijfer 6 is uiteengezet, in handen van de vijf grootste IMA-importeurs.) Anderzijds hebben ook de IMA-importeurs er belang bij, aan de IMA-regels vast te houden. Zouden de agenten bij de transactie tussen buitenlandse fabrikanten en grote importeurs worden uitgeschakeld, dan zouden zij er namelijk toe overgaan leveringstransacties te bemiddelen tussen de fabrikanten en de klanten van de importeurs, d.w.z. de groothandelaren en grote consumenten (notulen van de vergadering van de Vertrouwenscommissie van 17 augustus 1977, blz. 3, nr. 10).

54 Bij de discussie over de versoepeling van de IMA-regels speelde ook de verwijzing een rol naar het feit dat de EEG-Commissie sinds de herfst van 1976 het onderzoek van de zaak had hervat en dat een formele versoepeling van de bepalingen van het IMA-statuut eventueel het ingrijpen van de EEG-autoriteiten zou kunnen verhinderen (notulen van de vergadering van de Vertrouwenscommissie van 15 juni 1977, blz. 3, nr. 4). Op deze vergadering zette de voorzitter uiteen dat de wijzigingsvoorstellen ten doel hadden het IMA-statuut om te vormen tot een raamwerk, dat door uitvoeringsrichtlijnen van de Vertrouwenscommissie zou moeten worden aangevuld. Volgens hem zou het statuut flexibeler moeten worden geredigeerd. Of van de aldus verkregen bewegingsvrijheid gebruik zou moeten worden gemaakt was een andere vraag (notulen t.a.p., blz. 4).

55 Ten slotte besloot de ledenvergadering op 17 oktober 1977 de door de Vertrouwenscommissie bepleite wijzigingsvoorstellen in principe aan te

nemen (notulen, blz. 8). Die komen in wezen op het volgende neer:

— bevoegdheid van het Controlebureau om dispensatie te verlenen voor individuele transacties in strijd met het statuut die naar aard en omvang overeenkomstig de richtlijnen van de Vertrouwenscommissie zijn afgebakend (gedeeltelijke uitschakeling van de IMA-agenten);

— vergaande aanmeldingsplicht voor de IMA-leden ten aanzien van alle transacties met triplex in de zin van het IMA-statuut (concretisering van de aanmeldingsplicht via richtlijnen van het Controlebureau);

— verscherpte controle op de leden door het Controlebureau, dat thans te allen tijde op grond van eigen besluit onderzoek van de boeken kan doen plaatsvinden.

2.3. *Verklaringen van de betrokkenen in het kader van de procedure*

Na de toezending van de punten van bezwaar met brief van 19 oktober 1979 hebben de betrokken ondernemingen (bijlagen 4 en 5) met brief van 9 januari 1980 medegedeeld, dat zij aansluitend op vroegere overwegingen bereid waren, hun overeenkomsten inzake het IMA-statuut, die voor de feitelijke ontwikkeling voorbijgestreefd waren, ook formeel op te heffen en door nieuwe, minder restrictieve overeenkomsten te vervangen.

Hoewel de Commissie erop gewezen had, dat de betrokkenen in het licht van de volledige omstandigheden van de zaak toch rekening dienden te houden met een beschikking op grond van artikel 85, lid 1, van het EEG-Verdrag, hebben zij per telex van 17 januari 1980 afstand gedaan van een procedure met mondelinge hearing.

Tot op heden hebben de betrokken ondernemingen geen nieuwe overeenkomsten bij de Commissie aangemeld.

B. TOEPASSELIJKHEID VAN ARTIKEL 85, LID 1, VAN HET EEG-VERDRAG

56 Volgens artikel 85, lid 1, zijn met de gemeenschappelijke markt onverenigbaar en verboden alle overeenkomsten tussen ondernemingen, alle besluiten van ondernemersverenigingen en alle onderling afgestemde feitelijke gedragingen, welke de handel tussen Lid-Staten ongunstig kunnen beïnvloeden en ertoe strekken of ten gevolge hebben dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt verhinderd, beperkt of vervalst.

De verklaringen, die in de brief van de betrokkenen van 9 januari 1980 vervat zijn, waarbij het IMA-statuut in zijn huidige versie door de feitelijke ontwikkeling voorbijgestreefd is en overleg gepleegd wordt over een nieuwe versie, veranderen niets aan het feit dat deze overeenkomsten tot op het tijdstip van de aangekondigde formele opheffing van kracht zijn. Bovendien laten deze verklaringen enige twijfel bestaan betreffende de gedragswijze die betrokkenen in de toekomst mogelijk aan de dag zullen leggen. Met het oog daarop schijnt het noodzakelijk dat een beschikking genomen wordt die vaststelt welke gedragingen een inbreuk vormen op artikel 85 en de betrokkenen aldus de grenzen aanduidt die door artikel 85 aan hun afspraken worden gesteld.

De bij de IMA-vereniging aangesloten importeurs, agenten en verwerkers zijn ondernemingen in de zin van artikel 85, lid 1. De in het kader van het IMA-statuut tussen hen gesloten overeenkomsten maken inbreuk op dit voorschrift in de hieronder te bespreken omvang.

3. Hoofdverplichtingen van de importeurs (artikel 7 van het IMA-statuut)

57 3.1. De verplichting van de IMA-importeurs om triplex in de zin van het IMA-statuut — behoudens dispensatie — alleen via IMA-agenten af te nemen, beperkt de handelingsvrijheid van deze importeurs in de concurrentie. Zij kunnen noch bij de buitenlandse fabrikanten die door IMA-agenten worden vertegenwoordigd rechtstreeks kopen, noch hebben zij de mogelijkheid dit triplex van andere buitenlandse aanbieders (fabrikanten of handelaren) rechtstreeks of via een niet bij de IMA aangesloten agent te betrekken. Tegelijkertijd wordt daarmede ingegrepen in de concurrentievrijheid van de buitenlandse aanbieders (fabrikanten en handelaren) van triplex, ongeacht of zij al dan niet door de IMA zijn erkend.

58 Ter verduidelijking kan het voorbeeld worden aangevoerd van de onder randcijfer 41 genoemde Franse fabrikant, die met uitschakeling van de IMA-agenten wilde blijven leveren aan individuele IMA-importeurs. Hij had slechts de keuze tussen het afzien van transacties met IMA-leden en het afzien van de levering aan klanten buiten de IMA om, dat onontkoombaar volgde uit het sluiten van een nieuwe exclusieve agentuurovereenkomst met een IMA-agent.

59 Ten slotte is nog van belang dat ook aan de commerciële mogelijkheden van de agenten in en buiten Nederland die niet bij de IMA zijn aangesloten, nadeel werd toegebracht omdat zij geen bemiddeling konden verlenen voor leveringen door de door hen vertegenwoordigde buitenlandse fabrikanten, exporteurs of handelaren aan IMA-importeurs. Hetzelfde geldt in de relatie met

de verwerkers die bij de IMA zijn aangesloten (IMA-consumenten). De overeenkomsten waaruit de genoemde belemmeringen voortvloeien zijn derhalve gericht op een beperking van de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt, welke te meer merkbaar is omdat de IMA 70 % van de Nederlandse import van triplex controleert (zie randcijfer 6).

60 3.2. De onderhavige overeenkomsten kunnen bovendien de handel tussen Lid-Staten op merkbare wijze ongunstig beïnvloeden, voor zover zij betrekking hebben op het zakenverkeer met andere EEG-staten, d.w.z. op de leverantie van aldaar gefabriceerd of voor de vrije handel gereed gemaakt triplex uit derde landen. Dit geldt volgens de constateringen van de Commissie voor de deelneming van de in bijlage 4 genoemde importeurs die een wezenlijk deel van hun invoer afwikkelen via de door de IMA erkende agenten van fabrikanten in andere EEG-staten. Het handelsverkeer tussen de staten verloopt in zoverre langs andere kanalen dan normaal, zonder de gewraakte verplichting, het geval zou zijn. Het wordt daarmee in zijn natuurlijke ontplooiing gehinderd op een wijze die nadelig kan zijn voor de verwezenlijking van de doelstellingen van één enkele markt tussen de staten. Daarbij moet niet slechts rekening worden gehouden met de aanzienlijke omvang van de Nederlandse triplex-import uit andere EG-staten, maar ook met het effect van de exclusiviteitsverplichting op de commerciële activiteiten van de binnen de Europese Gemeenschap — binnen en buiten Nederland — werkzame agenten in deze branche, die niet bij de IMA zijn aangesloten. Ook hun diensten maken deel uit van het handelsverkeer tussen de staten en moeten derhalve, evenals het goederenverkeer tussen fabrikanten en importeurs, in hun ontplooiingsmogelijkheden op de gemeenschappelijke markt worden beschermd.

4. Hoofdverplichtingen van de agenten (artikel 9 van het IMA-statuut)

61 4.1. Op dezelfde wijze moeten de verplichtingen van de IMA-agenten worden beoordeeld waaruit voortvloeit dat zij alleen in het kader van erkende (exclusieve) agentuurovereenkomsten mogen optreden en alleen bemiddeling mogen verlenen voor leveranties aan IMA-importeurs of IMA-consumenten. De door hen als commissionairs uitgeoefende hulptaken behoren tot het gebied van de verrichting van diensten waarvoor de concurrentieregels van het EEG-Verdrag evenzeer gelden als voor de transacties op de warenmarkt.

62 Zoals blijkt uit de Bekendmaking van de Commissie van 24 december 1962 met betrekking tot alleenverkoopovereenkomsten met handelsagenten en commissionairs [1], vallen agentuurovereenkomsten met alleenverkooprecht als zodanig niet onder het verbod van artikel 85, lid 1. Het recht van de IMA-agent om dergelijke overeenkomsten op grond van een eigen individueel besluit te sluiten staat niet ter discussie.

Zij hebben daarentegen, in overtreding van artikel 85, lid 1, gemeenschappelijk optredend hun handelingsvrijheid in de concurrentie beperkt door de verplichting op zich te nemen, alleen in het kader van de door de IMA erkende agentuurovereenkomsten met exclusief karakter op te treden en bovendien triplex in de zin van het IMA-statuut alleen aan te bieden aan IMA-importeurs of IMA-consumenten. Zij hebben op deze wijze tegelijkertijd de keuzemogelijkheden beperkt van buitenlandse fabrikanten die graag van de bemiddelingsdiensten van deze IMA-agenten gebruik zouden maken, zonder tot het sluiten van een door de IMA erkende exclusieve agentuurovereenkomst bereid te zijn. Ook hier gaat het ten aanzien van de omvang van de door de IMA — en daarmee door de IMA-agenten — gecontroleerde triplexímport om merkbare beperkingen van de concurrentie.

63 4.2. Tegelijkertijd kunnen de betrokken overeenkomsten de handel tussen Lid-Staten op merkbare wijze ongunstig beïnvloeden, voor zover daaraan de in bijlage 5 genoemde agenten deelnemen. (Deze agenten verlenen in het kader van erkende agenturen in aanzienlijke omvang bemiddeling voor leveranties van fabrikanten met zetel in andere Lid-Staten.) Dat zulk een ongunstige beïnvloeding mogelijk is, volgt reeds uit de hierboven onder 3.2 (randcijfer 60) gegeven uiteenzetting over het feit dat de handel tussen de staten de prestaties van de agenten als deel van het handelsverkeer tussen de staten omvat. Gaat het in de daar besproken gevallen om de ongunstige beïnvloeding van de commerciële mogelijkheden van niet bij de IMA aangesloten agenten door de IMA-importeurs, hier gaat het om de op IMA-leden geconcentreerde activiteit van de IMA-agenten, die zowel in het dienstenals in het goederenverkeer tussen Lid-Staten een kunstmatige verandering der handelsstromen met zich meebrengt.

5. Andere concurrentiebeperkende overeenkomsten van de IMA-leden

5.1. *Procedure voor de erkenning van nieuwe agentuurovereenkomsten*

64 Deze in artikel 10 van het IMA-statuut geregelde procedure houdt de mogelijkheid in om in geval van opzegging van een erkende agentuurovereen-

[1] PB nr. 139 van 24. 12. 1962, blz. 2921/62.

komst door de betrokken buitenlandse fabrikant de erkenning van de in plaats daarvan gesloten nieuwe agentuurovereenkomst met een andere IMA-agent te weigeren (art. 10, sub C — zie randcijfer 23). Het noodzakelijke gevolg van zulk een IMA-besluit is dat de buitenlandse fabrikant de opzegging ongedaan moet maken, dan wel moet afzien van verdere transacties met de IMA. In zoverre daardoor fabrikanten in andere EEG-staten worden getroffen, moet daarin een merkbare beperking van de mededinging worden gezien die de handel tussen Lid-Staten beïnvloedt en derhalve valt onder artikel 85, lid 1. Zelfs al is deze bepaling in het statuut in het verleden niet dikwijls toegepast, toch wordt daarin het streven tot uitdrukking gebracht om onder bepaalde omstandigheden concurrentiebeperkend op de handelingsvrijheid van contractspartijen van de IMA-leden invloed uit te oefenen. Alleen de mogelijkheid van zulk een invloed kan reeds de buitenlandse fabrikanten ervan weerhouden, hun rechtsbetrekkingen met de IMA-leden vrij gestalte te geven.

5.2. *Overeenkomsten inzake controlemaatregelen en de oplegging van geldboeten*

65 De bevoegdheden die het Controlebureau op grond van artikel 16 van het IMA-statuut bezit moeten worden beschouwd als extra concurrentiebeperkende elementen in samenhang met de boven beschreven concurrentiebeperkende overeenkomsten. Op zichzelf beschouwd vallen zij niet onder artikel 85, lid 1, maar als onlosmakelijk bestanddeel van de overeengekomen hoofdverplichtingen van de IMA-leden wel. Dit geldt zowel voor de driemaandelijks in te dienen gedetailleerde gegevens over de door de importeurs gesloten leveringscontracten, waarop sancties kunnen worden toepast, als voor de overeengekomen toelating van verificaties in de kantoren der IMA-leden.

66 In dezelfde zin moeten de overeenkomsten inzake de oplegging van geldboeten wegens inbreuken op het IMA-statuut (artikel 18) worden beoordeeld. Zij dienen eveneens een betere naleving van de hoofdzakelijk te wraken bepalingen in het statuut en vallen in dezelfde mate als de andere onder artikel 85, lid 1, d.w.z. in alle gevallen waarin commerciële betrekkingen met ondernemingen in andere EEG-landen een rol spelen.

C. TOEPASSELIJKHEID VAN ARTIKEL 85, LID 3, VAN HET EEG-VERDRAG

67 Volgens artikel 85, lid 3, kunnen de bepalingen van lid 1 van dat artikel buiten toepassing worden verklaard voor overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen die bijdragen tot de verbetering van de produktie of van de verdeling der produkten of tot bevordering van de technische of economische vooruitgang, mits een billijk aandeel in de daaruit voortvloeiende voordelen de gebruikers ten goede komt, en zonder nochtans aan de betrokken ondernemingen

a) beperkingen op te leggen welke voor het bereiken van deze doelstellingen niet onmisbaar zijn,

b) de mogelijkheid te geven voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten de mededinging uit te schakelen.

Aan de in dit artikel gestelde voorwaarden voor een vrijstelling van de conform artikel 85, lid 1, gewraakte overeenkomsten is echter niet voldaan.

6. Hoofdverplichtingen van de importeurs (artikel 7 van het IMA-statuut)

68 De verplichte inschakeling van IMA-agenten bij het sluiten van de overeenkomsten van de IMA-importeurs over de leverantie van triplex uit andere EEG-landen, leidt tot geen der in artikel 85, lid 3, genoemde positieve gevolgen. Met name wordt daardoor geen verbetering van de verdeling der produkten teweeggebracht. Bij de interne discussies van de IMA-leden is de rol van de agenten zelfs bij de in de afwikkeling meer gecompliceerde import uit landen overzee op goede gronden betwijfeld, gezien de hoog ontwikkelde commerciële organisatie van de grotere importeurs en hun frequente rechtstreekse contacten met buitenlandse fabrikanten (zie hierboven randcijfers 49 en 51). In dit licht moet de verplichte inschakeling van agenten bij normale transacties binnen de gemeenschappelijke markt overbodig lijken, vooral in een land als Nederland, dat openstaat voor de wereld en op internationale handel is ingesteld. In dat opzicht volstaat ook de commerciële organisatie van kleinere en middelgrote importeurs, die deze naam verdienen, volledig om aan de eisen van een rechtstreeks commercieel verkeer met de buitenlandse fabrikanten te voldoen.

Bovendien is niet gebleken dat uit de in het IMA-statuut vervatte regeling voor de Nederlandse verbruikers prijsvoordelen zijn voortgevloeid. Eerder blijkt uit de prijsstatistieken in bijlagen 9 tot 11 dat — afgezien van twee produktgroepen in 1977 — het prijsniveau voor de invoer in Nederland geenszins het laagst is.

69 Ook wanneer men ervan zou willen uitgaan dat in bepaalde gevallen bij EG-transacties de inschakeling van agenten nog zinvol lijkt, zou deze overweging nog geen rechtvaardiging vormen voor de toepassing van artikel 85, lid 3. De collectieve verplichting van de importeurs om steeds

agenten in te schakelen en dan nog alleen IMA-agenten, gaat beslist te ver. Zulk een verplichting is in strijd met artikel 85, lid 3, sub a), volgens hetwelk de betrokken ondernemingen geen beperkingen mogen worden opgelegd welke voor de verwezenlijking der doelstellingen — in casu de verbetering van de verdeling der produkten — niet onmisbaar zijn. Voor zover de inschakeling van een agent die tegelijkertijd meerdere fabrikanten uit de EEG vertegenwoordigt, noemenswaardige kostenbesparingen voor kleinere importeurs met zich meebrengt, belet niemand hen een beroep op de diensten van zulk een agent te doen, zonder daartoe in het algemeen verplicht te zijn.

70 Een andere beoordeling kan evenmin worden gerechtvaardigd onder verwijzing naar de in het IMA-statuut opgenomen dispensatiemogelijkheden. Niet slechts heeft de IMA van oudsher deze mogelijkheden restrictief toegepast (zie hierboven randcijfers 46 en 54), ook kan principieel niet worden erkend dat concurrentiebeperkende overeenkomsten een vergoelijkende beoordeling zouden verdienen wanneer de betrokkenen of de door hen gebruikte organen er in bepaalde gevallen van afzien de overeengekomen concurrentiebeperkingen toe te passen.

7. Hoofdverplichtingen der agenten (artikel 9 van het IMA-statuut)

71 Om overeenkomstige redenen kan ook de verplichting van de IMA-agenten om bij leveranties uit andere EEG-landen slechts in het kader van erkende (exclusieve) agentuurovereenkomsten op te treden en slechts bij leveranties aan IMA-importeurs of IMA-consumenten te bemiddelen, niet conform artikel 85, lid 3, worden vrijgesteld.

7.1. Wat de *dwang tot het sluiten van exclusieve agentuurovereenkomsten* met buitenlandse EEG-fabrikanten betreft, moet worden vastgesteld dat niet valt in te zien hoe daardoor een verbetering van de verdeling der produkten tot stand zou kunnen worden gebracht. Het ligt voor de hand dat de buitenlandse fabrikant er van nature belang bij kan hebben, bepaalde markten door een enkele agent te laten bewerken, die uitsluitend bevoegd is voor hem transacties te sluiten. Hierboven (randcijfer 62) is reeds aangetoond, dat artikel 85, lid 1, zulk een commerciële politiek van de fabrikant niet in de weg staat. Ook vanuit het oogpunt van de agent kan zulk een exclusieve binding gunstig zijn. Evengoed zijn echter gevallen denkbaar waarin noch de fabrikant er belang bij heeft alle potentiële klanten slechts via een agent te benaderen, noch de agent er belang bij heeft met alle in aanmerking komende kringen van afnemers contact te houden. Onder deze omstandigheden kan de collectieve dwang tot het sluiten van exclusieve agentuurovereenkomsten geen positieve werking in de zin van artikel 85, lid 3, sorteren.

72 7.2. Ook de *verplichting om alleen leveranties te bemiddelen aan IMA-importeurs of IMA-consumenten* draagt niet bij tot verbetering van de verdeling der produkten. Het tegendeel is waar. Stond het namelijk de IMA-agenten vrij, bemiddeling te verlenen voor leveranties aan groothandelaren en grote detailhandelscentra, bij voorbeeld doe-het-zelf-winkels, dan zouden de handelswegen in een reeks van gevallen worden verkort, zouden tussenhandelsmarges worden uitgespaard en transportkosten verkleind (zie randcijfer 53). Van een toepassing van artikel 85, lid 3, kan onder deze omstandigheden geen sprake zijn.

8. Andere restrictieve overeenkomsten van de IMA-leden

73 Ook ten aanzien van de overige restrictieve overeenkomsten ontwaart men geen argumenten die voor de toepassing van artikel 85, lid 3, in samenhang met de afwikkeling van EG-transacties pleiten. Dat geldt voor alle onder punt 5.1 en punt 5.2 (randcijfers 64 tot 66) behandelde regelingen, nl.

— de procedure tot erkenning van bepaalde nieuwe agentuurovereenkomsten,

— de meldingsverplichtingen van de importeurs en de controlebevoegdheden van het Controlebureau,

— het opleggen van geldboeten.

D. TOEPASSELIJKHEID VAN DE ARTIKELEN 3, LID 1, EN 16, LID 1, SUB a), VAN VERORDENING Nr. 17

(Samenvatting van de inbreuken)

74 9. De Commissie is er derhalve toe genoopt de volgende inbreuken vast te stellen en tegelijkertijd de betrokken ondernemingen (bijlagen 4 en 5) conform artikel 3, lid 1, van Verordening nr. 17 te verplichten daaraan onverwijld een einde te maken voor zover zij dit nog niet hebben gedaan:

a) de verplichting van de betrokken IMA-importeurs, triplex in de zin van het IMA-statuut uit andere EG-staten (behoudens verlening van dispensatie) slechts via IMA-agenten te betrekken (artikel 7 van het IMA-statuut);

b) de verplichting van de betrokken IMA-agenten om bij het aanbieden of verkopen van triplex in de zin van het IMA-statuut uit andere EG-staten slechts in het kader van erkende exclusieve agentuurovereenkomsten op te treden (artikel 9 van het IMA-statuut);

c) de verplichting van de betrokken IMA-agenten, triplex in de zin van het IMA-statuut uit andere EG-staten slechts aan IMA-importeurs of IMA-consumenten aan te bieden of te verkopen (artikel 9 van het IMA-statuut);

d) de verplichting van de betrokken leden zich te onderwerpen aan een besluit van de IMA-organen waarbij erkenning wordt geweigerd aan een agentuurovereenkomst met een EG-fabrikant, die een tevoren tussen deze fabrikant en een andere IMA-agent bestaande agentuurovereenkomst vervangt (artikel 10, sub C, van het IMA-statuut);

e) de verplichting van de betrokken IMA-leden, het Controlebureau op gezette tijden gedetailleerde gegevens te verstrekken over de door hen gesloten leveringscontracten, voor zover deze gegevens betrekking hebben op leveranties uit andere EG-staten (artikel 16 van het IMA-statuut);

f) de verplichting van de betrokken IMA-leden, controles van het Controlebureau in hun kantoren te dulden, voor zover deze controles mede betrekking hebben op hun relatie met contractspartijen in andere EG-staten (artikel 16 juncto artikelen 7 en 9 van het IMA-statuut);

g) de verplichting van de betrokken IMA-leden, zich te onderwerpen aan besluiten van de IMA-organen inzake de oplegging van geldboeten, welke rechtstreeks of indirect betrekking hebben op hun relaties met contractspartijen in andere EG-staten (artikel 18 juncto artikelen 7 en 9 van het IMA-statuut).

75 10. De Commissie ziet zich ten slotte genoodzaakt, bij haar beschikking artikel 16, lid 1, sub a), van Verordening nr. 17 toe te passen, ten einde de betrokken ondernemingen ertoe te dwingen aan de vastgestelde inbreuken een einde te maken. Volgens deze bepaling kan de Commissie aan ondernemingen dwangsommen opleggen van ten minste 50 en ten hoogste 1 000 rekeneenheden voor elke dag waarmede de in de beschikking gestelde termijn wordt overschreden. Aangezien het bij de deelnemers gaat over kleine en middelgrote ondernemingen, lijkt het gerechtvaardigd tegen de deelnemende IMA-importeurs een dwangsom van 300 ERE en tegen de deelnemende IMA-agenten een dwangsom van 100 ERE aan te kondigen,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De volgende overeenkomsten vormen, voor zover daaraan de in artikel 4 genoemde ondernemingen deelnemen, inbreuken op artikel 85, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap:

a) de overeenkomst, die de in artikel 4 genoemde IMA-importeurs verplicht, triplex in de zin van het IMA-statuut uit andere EG-staten (behoudens verlening van dispensatie) slechts via IMA-agenten te betrekken (artikel 7 van het IMA-statuut);

b) de overeenkomst, die de in artikel 4 genoemde IMA-agenten verplicht, om bij het aanbieden of verkopen van triplex in de zin van het IMA-statuut uit andere EG-staten slechts in het kader van erkende exclusieve agentuurovereenkomsten op te treden (artikel 9 van het IMA-statuut);

c) de overeenkomst, die de in artikel 4 genoemde IMA-agenten verplicht, triplex in de zin van het IMA-statuut uit andere EG-staten slechts aan IMA-importeurs of IMA-consumenten aan te bieden of te verkopen (artikel 9 van het IMA-statuut);

d) de overeenkomst, die de bovengenoemde IMA-importeurs en -agenten verplicht, zich te onderwerpen aan een besluit van de IMA-organen waarbij erkenning wordt geweigerd aan een agentuurovereenkomst met een EG-fabrikant, die een tevoren tussen deze fabrikant en een andere IMA-agent bestaande agentuurovereenkomst vervangt (artikel 10, sub C, van het IMA-statuut);

e) de overeenkomst, die de bovengenoemde IMA-importeurs en -agenten verplicht, het Controlebureau op gezette tijden gedetailleerde gegevens te verstrekken over de door hen gesloten leveringscontracten, voor zover deze gegevens betrekking hebben op leveranties uit andere EG-staten (artikel 16 van het IMA-statuut);

f) de overeenkomst die de bovengenoemde IMA-importeurs en -agenten verplicht, controles van het Controlebureau in hun kantoren te dulden, voor zover deze controles mede betrekking hebben op hun relaties met contractspartijen in andere EG-staten (artikel 16 juncto artikelen 7 en 9 van het IMA-statuut);

g) de overeenkomst die de bovengenoemde IMA-importeurs en -agenten verplicht, zich te onderwerpen aan besluiten van de IMA-organen inzake de oplegging van geldboeten, welke rechtstreeks of indirect betrekking hebben op hun relaties met contractspartijen in andere EG-staten (artikel 18 juncto artikelen 7 en 9 van het IMA-statuut).

Artikel 2

Het verzoek tot toepassing van artikel 85, lid 3, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap wordt afgewezen.

Artikel 3

1. De geadresseerden van deze beschikking zijn verplicht de in artikel 1 vastgestelde inbreuken onverwijld te beëindigen voor zover zij zulks niet uit eigen beweging reeds hebben gedaan en voortaan alle overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen met vergelijkbare werking achterwege te laten.

2. Met betrekking tot iedere in artikel 1 genoemde inbreuk, waaraan niet binnen twee maanden na de betekening van deze beschikking een einde gemaakt is, wordt aan iedere daaraan deelnemende onderneming afzonderlijk voor elke dag overschrijding van de termijn een dwangsom opgelegd. De dwangsom bedraagt voor de in artikel 4, sub a), genoemde ondernemingen 300 (driehonderd) Europese rekeneenheden, of 824,56 (achthonderdvierentwintig, zesenvijftig) Nederlandse gulden, alsmede voor de in artikel 4, sub b), genoemde ondernemingen 100 (honderd) Europese rekeneenheden, of 274,85 (tweehonderdvierenzeventig, vijfentachtig) Nederlandse gulden.

Artikel 4

Deze beschikking is gericht tot de volgende ondernemingen:

a) *IMA-importeurs*

Bijl Bouwstoffen Import BV,
Arnhem (Nederland)

Bouwmaterialenhandel en Industrie Dripla BV,
Zwijndrecht (Nederland)

Sasco Houtprodukten BV, Zwolle,
Zwolle (Nederland)

Fijnplaat Fijnhout Plaatmaterialen Import BV,
Amsterdam (Nederland)

A. Hemsing's Handelsmaatschappij BV,
Amsterdam (Nederland)

BV Houthandel Holland Triplex Import (HTI),
Rotterdam (Nederland)

Verenigde Internatio Houtbedrijven BV,
Dordrecht (Nederland)

Leeuwerik Plaat BV,
Eindhoven (Nederland)

Ret Jongeneel,
Utrecht (Nederland)

Plaatmaterialen Rote Westzaan BV,
Westzaan (Nederland)

BV Hardhouthandel Trima,
Zaandam (Nederland)

b) *IMA-agenten*

M. Abas CV, Amsterdam-C (Nederland)

Bakker & Röpcke CV, Amsterdam-C (Nederland)

Foham Houtagenturen, Utrecht (Nederland)

BV Houtagenturen Scholten v/h Gustaf A. Faber,
Amsterdam-C (Nederland)

BV Houtprodukten UCM, Den Haag (Nederland)

Interplaat Faber BV, Heemstede (Nederland)

Leenaars Oosterhout BV, Oosterhout (N.Br.)
(Nederland)

Stahl & Zoon BV, Rotterdam (Nederland)

Vereenigde Houtagenturen, Aerdenhout (Nederland).

Gedaan te Brussel, 18 september 1980.

Voor de Commissie

Raymond VOUEL

Lid van de Commissie

BIJLAGE 1

IMA-agenten

M. Abas CV	Sarphatistraat 117	Amsterdam-C
Altius & Co. CV	Rijksweg 34 Postbus 494 (Bussum)	Naarden
Bakker & Röpcke CV	De Ruyterkade 128 Postbus 2214	Amsterdam-C
Cornelius Borst & Co. BV	De Ruyterkade 128 Postbus 2214	Amsterdam-C
Dekker Junior BV	Nic. Maesstraat 109 Postbus 5026	Amsterdam-C
Fins Verkoopkantoor	Meer en Vaart 318 Postbus 9030	Amsterdam
Foham Houtagenturen	Wilhelminapark 50 Postbus 14037	Utrecht
A. Frank CV	De Ruyterkade 128 Postbus 2214	Amsterdam-C
Erven D. van Hessen BV	Wilhelminapark 50 Postbus 14037	Utrecht
BV Houtagenturen Scholten v/h Gustaf A. Faber	Keizersgracht 501	Amsterdam-C
BV Houtprodukten UCM	Raamweg 15 Postbus 96819	Den Haag
Incona BV	Postbus 70	's-Graveland
Interplaat Faber BV	Herenweg 64 Postbus 175	Heemstede
Leenaars Oosterhout BV	Voorstraat 34	Oosterhout (N.Br.)
Eduard van Leer BV	Rokin 75 Postbus 3505	Amsterdam
Firma Monsjou & Endel	Beethovenlaan 28	Bilthoven
NV Handelmij Noordhout	Keizersgracht 758	Amsterdam-C
Stahl & Zoon BV	Rederijstraat 3 Postbus 1063	Rotterdam
Vereenigde Houtagenturen	Afterlaan 28 Postbus 106	Aerdenhout
W. van der Vlugt Consultants BV	Raamweg 15 Postbus 96824	Den Haag
Van der Weide & Co. BV	Gebouw Candida N. Z. Voorburgwal 120/126 Postbus 3975	Amsterdam-C

BIJLAGE 2

IMA-importeurs

Handel Mij. Austria BV	Heereweg 290 Postbus 113	Lisse
NV Houthandel	Gevleweg 39—41 (Houthaven)	Amsterdam-C
Bijl Bouwstoffen Import BV	Beyerinckweg 24 Postbus 349	Arnhem
DPW Houtimport BV	Postbus 100	Zaandam
Bouwmaterialenhandel en Industrie Dripla BV	Merwedeweg 9 Postbus 39	Zwijndrecht
Houthandel v/h Eindhoven & Zoon BV Tevens: Sasco Hout- produkten BV, Zwolle	Gasthuisdijk 25 Postbus 520	Zwolle
Fetim BV	Rigakade 1 Houthaven	Amsterdam
Fijnplaat Fijnhout Plaatmaterialen Import BV	Nieuwe Hemweg 1—6 Postbus 1119	Amsterdam
Gépla BV (Bruynzeel Multipanel BV, Zaandam)	Oud Saenden 20 Postbus 59 t.a.v. de heer H. A. Küling	Zaandam (Uden)
BV Handelsonderneming v/h Fa. Hagenaar	Postbus 90	Hardinxveld-Giessendam
A. Hemsing's Handelmaatschappij BV	Vlothavenweg 20	Amsterdam
BV Houthandel Holland Triplex Import (HTI)	Abraham van Stolkweg 74 Postbus 1100	Rotterdam
Verenigde Internatio Houtbedrijven BV	Postbus 652	Dordrecht
Leeuwerik Plaat BV	Hurksestraat 22 Postbus 700	Eindhoven
BV Loka	Rijshoutweg 12 Postbus 91	Zaandam
Handelsonderneming Lutra BV	Ankerweg 4 Postbus 8138	Amsterdam
BV Madosa	Prins Hendrikkade 171	Amsterdam-C
Polman BV Imp. Hardhout en Plaatmateriaal	Postbus 1371	Enschede
Ret Jongeneel	Zeedijk 6 Postbus 49	Utrecht
Plaatmaterialen Rote Westzaan BV	Postbus 24	Westzaan
Schoenmakers Import BV	Archangelkade 8 Houthaven	Amsterdam
Jan Smulders Triplex Import BV	Postbus 140	Eindhoven
Handelsmaatschappij Tribomij BV	Keizersgracht 392	Amsterdam-C
BV Hardhouthandel Trima	Badhuisweg 1 Postbus 1093	Zaandam
Vezaply BV	Postbus 283	Beverwijk

BIJLAGE 3

IMA-consumenten

Bruynzeel Keukens BV	Wattweg 17 Postbus 140 t.a.v. de heer T. J. J. Veerman	Bergen op Zoom
Halbertsma BV	Stationsweg 6	Grouw
Emballagefabrieken Verma BV	Keulsekade 216	Utrecht

BIJLAGE 4

IMA-importeurs met EG-activiteiten

Bijl Bouwstoffen Import BV	Beyerinckweg 24 Postbus 349	Arnhem
Bouwmaterialenhandel en Industrie Dripla BV	Merwedeweg 9 Postbus 39	Zwijndrecht
Sasco Houtprodukten BV, Zwolle	Gasthuisdijk 25 Postbus 520	Zwolle
Fijnplaat Fijnhout Plaatmaterialen Import BV	Nieuwe Hemweg 1—6 Postbus 1119	Amsterdam
A. Hemsing's Handelmaatschappij BV	Vlothavenweg 20	Amsterdam
BV Houthandel Holland Triplex Import (HTI)	Abraham van Stolkweg 74 Postbus 1100	Rotterdam
Verenigde Internatio Houtbedrijven BV	Postbus 652	Dordrecht
Leeuwerik Plaat BV	Hurksestraat 22 Postbus 700	Eindhoven
Ret Jongeneel	Zeedijk 6 Postbus 49	Utrecht
Plaatmaterialen Rote Westzaan BV	Postbus 24	Westzaan
BV Hardhouthandel Trima	Badhuisweg 1 Postbus 1093	Zaandam

BIJLAGE 5

IMA-agenten met EG-activiteiten

M. Abas CV	Sarphatistraat 117	Amsterdam-C
Bakker & Röpcke CV	De Ruyterkade 128 Postbus 2214	Amsterdam-C
Foham Houtagenturen	Wilhelminapark 50 Postbus 14037	Utrecht
BV Houtagenturen Scholten v/h Gustaf A. Faber	Keizersgracht 501	Amsterdam-C
BV Houtprodukten UCM	Raamweg 15 Postbus 96819	Den Haag
Interplaat Faber BV	Herenweg 64 Postbus 175	Heemstede
Leenaars Oosterhout BV	Boorstraat 34	Oosterhout (N.Br.)
Stahl & Zoon BV	Rederijstraat 3 Postbus 1063	Rotterdam
Vereenigde Houtagenturen	Afterlaan 28 Postbus 106	Aerdenhout

BIJLAGE 6

Invoer in Nederland van duplex-, triplex- en multiplexhout in 1976

(in ton)

NIMEXE	Oorsprong / Omschrijving der produkten	F	BLEU	D	I	UK	DK	IRL	EG (EUR-9)	Extra EG (EUR-9)	Wereld
44.15-20	Duplex-, triplex- en multiplexhout, enkel bestaande uit lagen fineer	33 296	12 553	2 431	468	102	683	—	49 533	129 130	178 663
44.15-31	Meubelplaten met een vulling van plankjes, latten of staafjes	1 051	4 206	920	47	2	—	—	6 226	983	7 209
44.15-39	Meubelplaten met een vulling: andere	190	1 699	309	50	—	1	—	2 249	214	2 463
44.15-80	Duplex-, triplex- en multiplexhout, niet opgenomen onder 44.15-20 tot 39; inlegwerk van hout	277	1 731	161	13	8	—	—	2 190	5 344	7 534
	Totalen: 44.15-20 tot 44.15-80	34 814	20 189	3 821	578	112	684	—	60 198	135 671	195 869

Bron: Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen.

BIJLAGE 7

Invoer in Nederland van duplex-, triplex- en multiplexhout in 1977

(in ton)

NIMEXE	Oorsprong / Omschrijving der produkten	F	BLEU	D	I	UK	DK	IRL	EG (EUR-9)	Extra EG (EUR-9)	Wereld
44.15-20	Duplex-, triplex- en multiplexhout, enkel bestaande uit lagen fineer	36 308	7 865	2 601	518	881	141	—	48 314	151 665	199 979
44.15-31	Meubelplaten met een vulling van plankjes, latten of staafjes	319	2 972	1 098	77	30	—	—	4 496	1 959	6 455
44.15-39	Meubelplaten met een vulling: andere	8	1 398	321	1	123	4	—	1 855	525	2 380
44.15-80	Duplex-, triplex- en multiplexhout, niet opgenomen onder 44.15-20 tot 39; inlegwerk van hout	52	1 067	537	34	6	12	—	1 708	2 349	4 057
	Totalen: 44.15-20 tot 44.15-80	36 687	13 302	4 557	630	1 040	157	—	56 373	156 498	212 871

Bron: Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen.

BIJLAGE 8

Invoer in Nederland van duplex-, triplex- en multiplexhout in 1978

(in ton)

NIMEXE	Oorsprong / Omschrijving der produkten	F	BLEU	D	I	UK	DK	IRL	EG (EUR-9)	Extra EG (EUR-9)	Wereld
44.15-20	Duplex-, triplex- en multiplexhout, enkel bestaande uit lagen fineer	43 005	4 932	1 517	555	12 169	481	—	62 659	190 827	253 486
44.15-31	Meubelplaten met een vulling van plankjes, latten of staafjes	83	2 124	970	34	119	—	—	3 330	1 786	5 116
44.15-39	Meubelplaten met een vulling: andere	54	962	269	89	119	1	—	1 494	467	1 961
44.15-80	Duplex-, triplex- en multiplexhout, niet opgenomen onder 44.15-20 tot 39; inlegwerk van hout	292	478	396	372	69	—	—	1 607	218	1 825
	Totalen: 44.15-20 tot 44.15-80	43 434	8 496	3 152	1 050	12 476	482	—	69 090	193 298	262 388

Bron: Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen.

BIJLAGE 9

Gemiddelde prijzen voor ingevoerd duplex-, triplex- en multiplexhout
1976

(ERE/ton)

NIMEXE	Oorsprong	D	F	I	NL	B-L	UK	IRL	DK	EUR-9
44.15-20	Wereld	495	520	304	457	410	392	431	469	434
	Intra EUR-9	627	526	634	580	638	752	782	1 013	613
	Extra EUR-9	455	519	296	409	355	386	408	463	413
44.15-31	Wereld	522	480	326	489	411	398	348	567	433
	Intra EUR-9	538	509	719	510	536	681	416	518	534
	Extra EUR-9	506	428	319	357	344	379	324	650	391
44.15-39	Wereld	661	533	375	391	522	...	325	681	534
	Intra EUR-9	708	694	462	407	612	...	340	465	623
	Extra EUR-9	568	390	349	210	389	...	257	1 078	420
44.15-80	Wereld	712	695	390	488	676	404	542	662	579
	Intra EUR-9	844	946	495	574	745	495	517	788	763
	Extra EUR-9	527	572	380	452	522	341	554	651	458

Bron: Eurostat — NIMEXE.

BIJLAGE 10

Gemiddelde prijzen voor ingevoerd duplex-, triplex- en multiplexhout

1977

(ERE/ton)

NIMEXE	Oorsprong	D	F	I	NL	B-L	UK	IRL	DK	EUR-9
44.15-20	Wereld	558	527	327	505	447	405	519	491	466
	Intra EUR-9	715	581	637	664	694	844	704	1 177	690
	Extra EUR-9	506	518	319	454	391	398	480	480	436
44.15-31	Wereld	611	540	342	553	469	490	464	643	517
	Intra EUR-9	580	549	709	594	627	758	550	629	593
	Extra EUR-9	632	467	306	459	401	465	446	697	478
44.15-39	Wereld	671	653	394	344	664	695	464	1 131	577
	Intra EUR-9	718	782	518	322	689	852	430	583	671
	Extra EUR-9	566	416	356	419	447	538	552	1 180	457
44.15-80	Wereld	848	682	432	454	816	639	597	864	673
	Intra EUR-9	1 021	1 078	566	457	950	727	612	686	906
	Extra EUR-9	675	536	417	452	608	632	586	904	593

Bron: Eurostat — NIMEXE.

BIJLAGE 11

Gemiddelde prijzen voor ingevoerd duplex-, triplex- en multiplexhout

1978

(ERE/ton)

NIMEXE	Oorsprong	D	F	I	NL	B-L	UK	IRL	DK	EUR-9
44.15-20	Wereld	543	518	344	488	434	403	464	483	457
	Intra EUR-9	686	589	766	633	674	847	546	1 185	657
	Extra EUR-9	498	502	331	436	391	399	447	473	430
44.15-31	Wereld	551	545	365	587	390	436	381	663	474
	Intra EUR-9	558	547	452	640	615	715	567	658	585
	Extra EUR-9	548	504	311	489	330	414	348	672	428
44.15-39	Wereld	633	522	423	462	754	371	502	935	562
	Intra EUR-9	697	487	460	479	776	500	527	534	620
	Extra EUR-9	522	410	398	409	590	367	423	1 167	464
44.15-80	Wereld	824	517	431	738	738	545	579	726	618
	Intra EUR-9	1 001	992	642	764	833	868	639	732	934
	Extra EUR-9	667	438	411	546	363	515	554	726	526

Bron: Eurostat — NIMEXE.